

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO :1982/525

KARAR NO : 1983/620

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/b maddesi uyarınca sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla umumi ve müşterek gaye içerisinde bağlantılı bulunan suçlar ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Secaattin Atalay ve arkadaşları

O L A Y : Sanıklar Artvin ilinde öğretmen olarak görev yaptıkları sırada

TÖB-DER derneğinin Artvin Şubesini kurarak, dernek başkanı ve yönetim kurulunda görevli oldukları 26.11.1979 günü yapılan ihbar üzerine zabıtaca dernek binasında arama yapıldığı ve siyasal nitelikte kitaplar, bez üzerine yazılmış pankartlar, bildiriler ve yazı yazmaya mahsus fırçalar bulunduğundan sanıkların Dernekler Yasasında gasılansuçları işledikleri iddia olunarak 1630 sayılı Yasa'nın 36/1-a., 65/2. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle Artvin Ç. Savcılığınca haklarında kamu davası açılmıştır.

Artvin Asliye Ceza Mahkemesi; 22.6.1981 gününde, esas 1980/127, karar 1981/121 sayı ile; sanıklardan bazılarının yasa dışı DEV-YOL örgütü mensubu oldukları ve sıkıyönetim komutanlığı askeri savcılığınca haklarında soruşturma ve davaların açıldığı, sıkıyönetim komutanlığı yazısı ile bildirildiğinden bu davanın da sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi; 20.7.1982 gününde, 1981/312 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesinde görülme te olan DEV-YOL davası ile şahsi, eylemsel ve müşterek bağlantı olmadığı görüşü ile görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat ER Tırkan Güven, Necati Karakiş, Osman Kayasan, Ergun Argon'un katılmaları ile yapılmış 14.11.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yar

ci Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcılığını yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlardan dolayı 1630 sayılı Yasa'nın 35/1-a., 65/2. maddelerinin uygulanması istemi ile kamu davası açılmış ve suçun Artvin ilinde 12.9.1980 de ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 26.11.1979 günü işlenmesine karşın, sanıkların Artvin TÖB-DEK şubesi yönetim kurulu başkan ve üyeleri oldukları dosya kapsamından anlaşılmıştır, ve legal bir kuruluş olan TÖB-DEK hakkında amacı dışında faaliyette bulunmasından ötürü sıkıyönetim askeri mahkemelerinde davalar bulunduğu bilinmektedir.

Askeri Yargı yerinin başvuru kararında Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan DEV-YOL davası ile bu davanın şahsi, eylemsel ve müşterek bağlantılı olmadığı görüşünü belirtmiş ise de; dosya içerisinde 162. sırada bulunan Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığının 16 Haziran 1981 günlü yazısında, sanıkların isimlerinden de bahsedilerek (Birçoğu hakkında DEV-YOL yasa dışı örgütte üye olmak suçundan sıkıyönetim askeri savcılığınca soruşturma açıldığından 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesi uyarınca sanıklara isnat olunan suçun davanının sıkıyönetim askeri mahkemesinde rüyet edilmesi gerekmektedir.) şeklindeki yazıları da nazari itibare alındıkça sanıkların eylemlerinin TÖB-DEK ve DEV-YOL örgütleri ile aynı genel ve ortak amaç içerisinde somut ve örgütsel bağ içerisinde bağlantılı olarak işlendiği zahire çıktığı oihetle, bu davanın da 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesi uyarınca Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir. Bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine 14.11.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Türkan Güven

Üye

Necati Karakış

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Arçon